

Sygn. akt VII U 85/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 października 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Szczuka

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 września 2018 r. w Warszawie

sprawy K. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o odsetki

na skutek odwołania K. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W.

z dnia 10 października 2017 r., znak: (...)

z dnia 20 listopada 2017 r., znak: (...)

1. umarza postępowanie w sprawie zainicjowanej odwołaniem od decyzji z dnia 10 października 2017 r., znak: (...);
2. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 20 listopada 2017 r., znak: (...)
w ten sposób, że przyznaje odwołującej K. T. prawo do odsetek ustawowych od należnego wyrównania nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego za okres od dnia 1 września 2012 r. do dnia 6 lutego 2015 r. liczonych od kwoty 58240,09 złotych.

UZASADNIENIE

K. T. w dniu 18 grudnia 2017 roku złożyła do Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W., odwołanie od decyzji z dnia 10 października 2017 roku znak: (...) oraz od decyzji z dnia 20 listopada 2017 roku znak: (...). Odwołująca wniosła o wypłatę odsetek wraz z ich kapitalizacją od kwoty brutto 58 240,09 zł. W uzasadnieniu swego stanowiska podkreśliła, że wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 27 czerwca 2017 roku ZUS został zobligowany do przyznania jej nauczycielskiej emerytury kompensacyjnej wraz z odsetkami za okres opóźnienia. (odwołanie k. 3 – 4 a.s.)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy wskazał, że wyrokiem z dnia 27 czerwca 2017 roku sygn.. akt III AUa 1267/16 Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w pkt 1 zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję ZUS z dnia 2 listopada 2012 roku znak: (...) w ten sposób, że przyznał K. T. prawo nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego od dnia 1 września 2012 roku, stwierdzając, że organ rentowy

ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ rentowy podniósł, że żaden przepis ustawy z dnia 22 maja 2009 roku o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych nie obliguje organu rentowego do zastosowania art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych. (odpowiedź na odwołanie k. 8 a.s.)

Na rozprawie w dniu 24 września 2018 roku odwołująca podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie. (protokół z rozprawy z dnia 24 września 2018 roku – k. 29 a.s.)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. T., urodzona w dniu (...), złożyła w dniu 7 września 2012 roku wniosek o nauczycielskie świadczenie kompensacyjne (k. 1 a.r.). Decyzją z dnia 2 października 2012 roku organ rentowy odmówił K. T. przyznania nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, ponieważ ubezpieczona nie rozwiązała stosunku pracy, stosunek pracy ustał dnia 31 sierpnia 2012 roku w wyniku rozwiązania na podstawie art. 30 § 1 pkt 4 k.p. – umowa okresowa. (decyzja z dnia 2 października 2012 roku – k. 33 a.r.)

K. T. odwołała się od powyższej decyzji inicjując postępowanie sądowe.

Wyrokiem z dnia 27 czerwca 2017 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w pkt 1 zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzając go decyzję ZUS z dnia 2 listopada 2012 roku znak: (...)w ten sposób, że przyznał K. T. prawo nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego od dnia 1 września 2012 roku, stwierdzając, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny wskazał, że organ rentowy na skutek błędu w niewłaściwym zastosowaniu prawa materialnego, tj. art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, nieprawidłowo odmówił odwołującej się prawa do świadczenia, uznając, że nie spełnia ona przewidzianego w tym przepisie warunku rozwiązania stosunku pracy. Konsekwencją tego jest odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, skutkująca wypłatą odsetek za okres opóźnienia. (odpis wyroku SA z dnia 27 czerwca 2017 roku wraz z uzasadnieniem - a.r.)

Wykonując powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał w dniu 10 października 2017 roku decyzję znak: (...), którą przyznał K. T. prawo nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego od dnia 1 września 2012 roku tj. od daty określonej w wyroku. Należność z tego tytułu za okres od 1 września 2012 roku do 6 lutego 2015 roku wyniosła 58 240,09 zł. (decyzja z dnia 10 października 2017 roku – a.r., zeznania odwołującej się K. T. – k. 29 a.s.)

Decyzją z dnia 20 listopada 2017 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odmówił K. T. prawa nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, które ustało z dniem poprzedzającym dzień osiągnięcia przez ubezpieczoną wieku uprawniającego do emerytury tj. 7 lutego 2015 roku. Organ rentowy wskazał, że nie istnieją podstawy do zmiany decyzji z dnia 10 października 2017 roku w której zakład ustalił kwotę 58 240,09 zł tytułem należności za okres od 1 września 2012 roku do 6 lutego 2015 roku. Tym samym organ rentowy podtrzymał decyzję z dnia 10 października 2017 roku. (decyzja z dnia 20 listopada 2017 roku – a.r.)

K. T. odwołała się od powyższej decyzji inicjując niniejsze postępowanie. (k. 3 – 4 a.s.)

Powyższy stan faktyczny w sprawie został ustalony w oparciu o powołane dowody z dokumentów znajdujące się w aktach rentowych oraz aktach niniejszej sprawy, a także na podstawie zeznań odwołującej. Zdaniem Sądu zgromadzone dowody należało uznać za wiarygodne i korespondujące ze sobą, tworząc spójny stan faktyczny, który zresztą nie był kwestionowany przez strony.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie K. T. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 10 października 2017 roku, znak: (...) należało umorzyć, w zakresie jakim decyzja ta została zmieniona decyzją z dnia 20 listopada 2017 roku, znak:(...)

Zgodnie z art. 477¹³ § 1 k.p.c. zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji lub wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności zaskarżonego orzeczenia przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd – przez wydanie decyzji lub orzeczenia uwzględniającego w całości lub w części żądanie strony – powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części. Poza tym zmiana lub wykonanie decyzji lub orzeczenia nie ma wpływu na bieg sprawy.

W orzecznictwie wskazuje się, że powyższy przepis ma jednoznaczne brzmienie, z którego nie da się wyprowadzić wniosku, że chodzi w nim wyłącznie o zmianę przez organ rentowy zaskarżonej decyzji w drodze wydania decyzji zmieniającej. Zmiana ta może nastąpić przez wydanie – stosownie do okoliczności danej sprawy – każdej decyzji, byleby tylko jej skutkiem było uwzględnienie w całości lub w części żądania strony objętego przedmiotem zaskarżonej decyzji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2012r., II UK 225/11). Wskazana w art. 477¹³ k.p.c. "zmiana zaskarżonej decyzji" nie musi polegać na wydaniu nowej decyzji zmieniającej zaskarżoną, ale na wydaniu takiej decyzji,

której skutkiem jest uwzględnienie w całości lub w części żądania strony objętego przedmiotem zaskarżonej decyzji. Nie będzie to więc jedynie wprost decyzja zmieniająca, lecz również decyzja anulująca decyzję wcześniejszą, byleby wynikało z niej, że rozstrzyga

o przedmiocie tej wcześniejszej decyzji i to zgodnie z żądaniem odwołania (por. orzeczenia: Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 27 lutego 2013r., III AUa 910/12, z dnia 24 czerwca 2015r., III AUa 246/15 oraz Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 5 września 2013r., III AUa 1432/12).

Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie K. T. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 20 listopada 2017 roku, znak: (...), jako zasadne podlegało uwzględnieniu.

Organ rentowy przedmiotową z dnia 20 listopada 2017 roku decyzją zmienił poprzednią decyzję z dnia 10 października 2017 roku, znak: (...) na podstawie której przyznał K. T. prawo nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego od dnia 1 września 2012 roku tj. od daty określonej w wyroku. Należność z tego tytułu za okres od 1 września 2012 roku do 6 lutego 2015 roku wyniosła 58 240,09 zł.

Decyzja ta nie uwzględniła jednak całości roszczenia K. T., a mianowicie nie zawierała rozstrzygnięcia o wypłacie odsetek wraz z ich kapitalizacją od kwoty brutto 58 240,09 zł przyznanego jej świadczenia kompensacyjnego zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego.

Sąd uwzględnił w całości argumentację skarżącą K. T., bowiem bezspornym jest, że Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w wyroku z dnia 27 czerwca 2017 roku w pkt 1 zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzając go decyzję ZUS z dnia 2 listopada 2012 roku znak: (...) w ten sposób, że przyznał K. T. prawo nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego od dnia 1 września 2012 roku, stwierdzając, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Ponadto Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu powyższego wyroku wskazał, że organ rentowy na skutek błędu w niewłaściwym zastosowaniu prawa materialnego, tj. art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, nieprawidłowo odmówił odwołującej się prawa do świadczenia, uznając, że nie spełnia ona przewidzianego w tym przepisie warunku rozwiązania stosunku pracy. W konsekwencji uznał odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, skutkująca wypłatą odsetek za okres opóźnienia.

W świetle powyższego zasadne jest więc żądanie wnioskodawczynie wypłaty odsetek ustawowych od wypłaconego świadczenia, albowiem zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1778 t.j., dalej: ustawa systemowa), jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych

w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności, co w sprawie przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury nie miało miejsca. Powyższe potwierdził Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 7 kwietnia 2010 roku, I UK 345/09, LEX Nr 607445, w którego uzasadnieniu wskazał, iż zawarte w art. 85 ust. 1 ustawy systemowej określenie: "nie ustalił prawa do świadczenia" oznacza zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania. Przechodząc dalej wskazał należy, że zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia z dnia 1 lutego 1999 roku w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1999 r., nr 12, poz. 104), odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczeń lub ich wypłaty, przewidzianego w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń - do dnia wypłaty świadczeń, z uwzględnieniem ust. 2-5. W myśl § 2 ust. 4 tego rozporządzenia, okres opóźnienia w wypłaceniu świadczeń okresowych liczy się od dnia następującego po ustalonym terminie ich płatności. Odsetki należą się bowiem za czas opóźnienia, tj. poczynając od dnia wymagalności długu, a kończąc na dniu jego zapłaty. Na ten zamknięty okres składają się poszczególne dni opóźnienia, a należność z tytułu odsetek narasta sukcesywnie, podwyższa się bowiem z każdym dniem o stosowną kwotę pieniężną. W prawie ubezpieczeń społecznych dniem zapłaty jest zaś dzień określony w § 2 ust. 6, tj. dzień przekazania należności na pocztę lub do banku.

Sąd orzekając o dacie początkowej przyznania odsetek miał na uwadze pogląd Sądu Apelacyjnego, zgodnie z którym „dzień doręczenia prawomocnego orzeczenia sądu, w razie gdy prawo do świadczenia zostało ustalone przez sąd, nie jest jedynym możliwym początkiem biegu terminu wydania przez organ rentowy decyzji w sprawie ustalenia prawa do świadczenia i wypłaty tego świadczenia. Początek biegu tego terminu można wskazać wcześniej. Byłby to dzień, w którym organ rentowy mógł ustalić to prawo, gdyby działał prawidłowo.” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 8 lutego 2018 r., sygn. akt III AUa 755/17) Tenże termin został oznaczony na 1 września 2012 roku, tj. od dnia spełnienia wszystkich warunków do nabycia prawa, zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 22 maja 2009 roku o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz.U. Nr 97 poz. 800).

W związku z powyższym Sąd Okręgowy, uznając odwołanie ubezpieczonej za zasadne w zakresie w jakim domagała się ona przyznania prawa do ustawowych odsetek od należnego wyrównania nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, przyznał wnioskodawczyni prawo do odsetek od dnia 1 września 2012 roku do dnia 6 lutego 2015 roku liczonych od kwoty 58 240,09 zł, o czym orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w pkt 2 sentencji wyroku.

Zarządzenie: odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS.